

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 10.7.2013
COM(2013) 494 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Offentlig-privata partnerskap inom Horisont 2020: ett kraftfullt verktyg för innovation
och tillväxt i Europa**

(Text av betydelse för EES)

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Offentlig-privata partnerskap inom Horisont 2020: ett kraftfullt verktyg för innovation
och tillväxt i Europa**

(Text av betydelse för EES)

1. POLITISK BAKGRUND

Europa måste göra större och bättre investeringar i forskning och innovation. Mer forskning och innovation är av avgörande vikt för att kunna skapa en hållbar ekonomisk tillväxt och sysselsättning och för att stärka Europas internationella konkurrenskraft. Forskning och innovation hjälper oss också att möta stora utmaningar som att bekämpa klimatförändringar, garantera en stabil försörjning av ren energi eller klara kostnaderna för en åldrande befolkning. Framstegen mot Europa 2020-målet att 3 % av BNP ska investeras i forskning och innovation går dock långsamt. Särskilt de privata investeringarna är begränsade.

Europeiska kommissionen har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med denna underinvestering. Europa 2020¹-strategin och särskilt flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen² skapar en bättre innovationsmiljö. I kommissionens förslag om nästa europeiska forsknings- och innovationsprogram, Horisont 2020³, planeras finansiering långs med hela värdekedjan, från grundforskning till marknadsintroduktion.

Ett centralt inslag i Horisont 2020 är förslaget om ett samarbete med den privata sektorn och medlemsstaterna för att nå resultat som ett enskilt land eller företag sannolikt inte kan nå på egen hand. Tillsammans med detta meddelande har kommissionen lagt fram lagstiftningsförslag om inrättande av offentlig-privata partnerskap och av partnerskap mellan offentliga aktörer med medlemsstaterna inom ramen för Horisont 2020.

Lagstiftningspaketet omfattar en total investering under de kommande sju åren på 22 miljarder euro, varav 8 miljarder euro från Horisont 2020 kommer att matchas av 10 miljarder euro från industrin och nästan 4 miljarder euro från medlemsstaterna. Viktig finansiering kommer härigenom att tillhandahållas för storskaliga, långsiktiga och riskfyllda forsknings- och innovationsinitiativ. Dessa initiativ är en förutsättning för EU:s ledarskap inom strategiska och globalt konkurrenskraftiga tekniksektorer med högkvalitativa arbetstillfällen (för närvarande finns över 4 miljoner sådana arbetstillfällen) och bidrar till EU-målet att tillverkningssektorn ska svara för 20 % av BNP 2020. Partnerskapen kommer att leda till stora samhällsfördelar, exempelvis lägre koldioxidutsläpp, alternativ till fossila bränslen och nya metoder för att bekämpa fattigdomsrelaterade sjukdomar och det allt större hotet med antimikrobiell resistens.

Kommissionen lägger fram lagstiftningsförslagen i detta skede, för att de nödvändiga lagstiftningsbesluten ska kunna fattas i tid så att partnerskapen kan inledas i samband med att Horisont 2020 inleds. Det är ett direkt svar på Europeiska rådets uppmaning att tillväxt och sysselsättning ska prioriteras i den fleråriga budgetramen.

¹ KOM(2010) 2020.

² KOM(2010) 546.

³ KOM(2011) 808/809/810/811/812.

Partnerskapen kommer tillsammans att genomföra viktiga delar av Innovationsunionen och EU:s industripolitik⁴, strategin om viktig möjliggörande teknik⁵ samt tillhandahålla viktiga bidrag till klimat- och energipolitiken, den digitala agendan, transportpolitiken, hälsopolitiken och annan EU-politik.

I meddelandet presenteras även kommissionens syn på användningen av andra former av offentlig-privata partnerskap för att genomföra Horisont 2020. En strategi som kan komplettera de råd som kommissionen får från industrin och andra aktörer genom de europeiska teknikplattformarna och kommissionens arbetsgrupper för industripolitik kommer att läggas fram i arbetsdokument från kommissionens avdelningar.

2. BEHOVET AV OFFENTLIG-PRIVATA PARTNERSKAP INOM FORSKNING OCH INNOVATION I EU

Forskning och innovation är högriskverksamhet utan garanterad framgång. Om risken för misslyckande är alltför stor kan det hända att den privata sektorn inte vill investera, även om de ekonomiska och samhälleliga vinsterna skulle kunna bli mycket stora. Dessutom kan de ekonomiska fördelarna med forskningsinvesteringar utnyttjas av andra, vilket innebär att enskilda företag kan vara ovilliga att investera. Det kan också finnas tvingande politiska faktorer som begränsar marknadens storlek och därmed den potentiella avkastningen (t.ex. vid framtagandet av ny antibiotika då antimikrobiell resistens är ett växande problem).

De här är allmänna marknadsmisslyckanden som visar att det finns starka skäl för offentligt stöd till privat forsknings- och innovationsverksamhet. I många fall är dock sektorernas omfattning, frågornas och teknikens komplexitet, de långa tidsperioderna och de nödvändiga investeringarnas storlek av sådan art att offentligt stöd till enskilda projekt inte är effektivt. I dessa fall krävs strukturerade partnerskap mellan den offentliga och privata sektorn för att gemensamt utveckla, finansiera och genomföra ambitiösa forsknings- och innovationsagendor. Beslutsfattare världen över använder därför allt oftare offentlig-privata partnerskap som ett verktyg för att genomföra sina tillväxtagendor.

I sektorer som verkar på europeisk och internationell nivå och där investeringarnas omfattning är större än de enskilda medlemsstaternas tillgångar, är det mest effektivt att inrätta sådana partnerskap på EU-nivå. Offentlig-privata partnerskap inom forskning och innovation är kraftfulla och välbehövliga verktyg när det gäller att genomföra målen i Horisont 2020 av ett antal specifika skäl:

- De möjliggör en långsiktig, strategisk syn på forskning och innovation och minskar osäkerhet genom att tillåta långsiktiga åtaganden.
- De ger en rättslig struktur för att samla resurser och skapa en kritisk massa, vilket möjliggör insatser i en omfattning som inte är möjlig för enskilda företag, t.ex. genom smart specialisering och en kombination av finansiering från Horisont 2020 och de europeiska struktur- och investeringsfonderna.
- De effektiviserar finansiering av forskning och innovation genom att dela finansiella, mänskliga och infrastruktureller resurser, vilket minskar risken för fragmentering samt ger skalekonomier och lägre kostnader för alla berörda parter.

⁴ COM(2012) 582.

⁵ COM(2012) 341.

- De hanterar komplexa frågor bättre, eftersom de bidrar till att utveckla tvärvetenskapliga metoder och tillåter ett mer ändamålsenligt utbyte av kunskap och expertis.
- De underlättar skapandet av en inre marknad för innovativa produkter och tjänster, genom gemensamma framsteg i kritiska frågor som tillgången till finansiering, standardisering och antagande av normer.
- De gör att innovativ teknik snabbare kan introduceras på marknaden, däribland genom att göra det möjligt för företag att samarbeta och utbyta information, vilket påskyndar lärandeprocessen.
- De tillhandahåller en lämplig ram för internationella företag att förankra sina investeringar i forskning och innovation i Europa och dra nytta av europeiska fördelar, som välutbildad arbetskraft, mångfald i fråga om metoder och sektoriell kreativitet.
- De möjliggör slutligen forsknings- och innovationsinsatser i den omfattning som krävs för att hantera viktiga samhällsutmaningar och stora europeiska politiska mål inom ramen för Europa 2020-strategin.

3. LÄRDOMAR AV GEMENSAMMA TEKNIKINITIATIV

Offentlig-privata partnerskap inom forskning och innovation på EU-nivå infördes först i det nuvarande sjunde ramprogrammet för forskning (FP7). En viktig genomförandeform var gemensamma teknikinitiativ, varigenom EU och industrin gemensamt finansierar och genomför vissa områden av FP7. Gemensamma teknikinitiativ genomförs genom särskilda rättsliga enheter – gemensamma företag – som inrättades inom ramen för den dåvarande motsvarigheten till nuvarande artikel 187 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Fem gemensamma teknikinitiativ har inrättats inom FP7, på områdena för flygteknik (Clean Sky), läkemedelsforskning (initiativet för innovativa läkemedel), bränsleceller och vätgas (FCH), inbyggda system (Artemis) och nanoelektronik (Eniac). Alla dessa områden är föremål för regelbunden övervakning, översyn och utvärdering⁶. I kommissionens meddelande om partnerskap inom forskning och innovation⁷ diskuterades erfarenheter av teknikinitiativen och såväl viktiga resultat som rekommendationer om ytterligare förbättringar fördes fram.

I fråga om uppnådda resultat noterades det att offentlig-privata partnerskap används i allt större utsträckning av beslutsfattare världen över som ett verktyg för att genomföra tillväxtagendor. Utvärderingar har också visat att offentlig-privata partnerskap i allmänhet, och gemensamma teknikinitiativ i synnerhet, är ett innovativt sätt att genomföra EU:s forsknings- och innovationspolitik. De sammanför föregångare inom forskning och innovation i berörda industrisektorer och gör att deras insatser kan inriktas på och anpassas till strategiska forsknings- och innovationsagendor.

⁶ De gemensamma teknikinitiativens halvtidsutvärderingar och kommissionens svar på dessa finns på http://ec.europa.eu/research/jti/index_en.cfm, liksom rapporten från det gemensamma teknikinitiativets Sherpagrupp.

⁷ KOM(2011) 572.

Inledandet av gemensamma teknikinitiativ ansågs välgrundat mot bakgrund av konstaterade marknadsmisslyckanden, de nödvändiga åtgärdernas långsiktighet och den omfattning på åtaganden som krävs för att nå nödvändiga genombrott.

Inom FP7 stod de gemensamma teknikinitiativen för ett totalt EU-bidrag på 3,12 miljarder euro, vilket matchades av investeringar av industrin på 4,66 miljarder euro. De gemensamma teknikinitiativen har visat sig framgångsrika när det gäller att säkra ett omfattande deltagande från industrin i initiativens verksamhet, däribland små och medelstora företags deltagande som utgör omkring 28 %.

De gemensamma teknikinitiativen har visserligen varit fullt verksamma under en begränsad tid, men halvtidsutvärderingarna har visat framsteg och tidiga tecken på genomslag. Det gemensamma teknikinitiativet för bränsleceller och vätgas har exempelvis lett fram till en betydande projektportfölj av strategisk betydelse och ett antal tidiga marknadstillämpningar som gaffeltruckar och små strömförsörjningsreservenheter har tagits fram. Halvtidsutvärderingen av det gemensamma teknikinitiativet Clean Sky bekräftade att initiativet framgångsrikt främjar en utveckling mot de strategiska miljömålen genom sin inriktning på radikalt nya tekniska koncept. För det gemensamma teknikinitiativet för initiativet för innovativa läkemedel konstaterades i halvtidsutvärderingen att goda framsteg gjorts med avseende på en förbättring av ekosystemet för läkemedelsutveckling i Europa, exempelvis genom bättre användning av uppgifter, mer effektiva strategier för att förutse negativa läkemedelseffekter, utveckling av nya biomarkörer och snabbare och billigare kliniska prövningar. I halvtidsutvärderingarna för Eniac och Artemis betonades deras katalysatorroll när det gäller att öka deltagandet av ledande aktörer inom den privata sektorn inom ramar där de nationella och europeiska offentliga myndigheterna kan stödja områden med ett högt strategiskt värde. Det rekommenderades starkt att ett liknande initiativ skulle fortsätta inom ramen för Horisont 2020, med tanke på att ingen enskild organisation eller medlemsstat på egen hand skulle kunna hantera alla utmaningar inom EU:s elektroniksektor.

I rapporterna och halvtidsutvärderingarna konstaterades också ett antal brister i de aktuella gemensamma teknikinitiativen. Framförallt konstaterades ett behov av större åtaganden från industripartnerna, med tydligare mätning av åtagandena och deras hävstångseffekt. Det finns också ett behov av att klargöra hur inrättandet av de gemensamma teknikinitiativen går till, att fastställa tydligare mål och att garantera en större öppenhet för nya deltagare. I rapporten från det gemensamma teknikinitiativets Sherpagrupp gjordes även flera rekommendationer om förenkling och effektivisering av förvaltningen av de gemensamma teknikinitiativen, däribland genom en specifik finansiell ram anpassad till deras behov. Aktörerna har också uttryckt farhågor med avseende på de olika reglerna och förfarandena som gäller för varje gemensamt teknikinitiativ, vilka kan variera initiativen emellan, och de som gäller för FP7. Alla dessa problem har åtgärdats i de föreslagna gemensamma teknikinitiativen inom ramen för Horisont 2020.

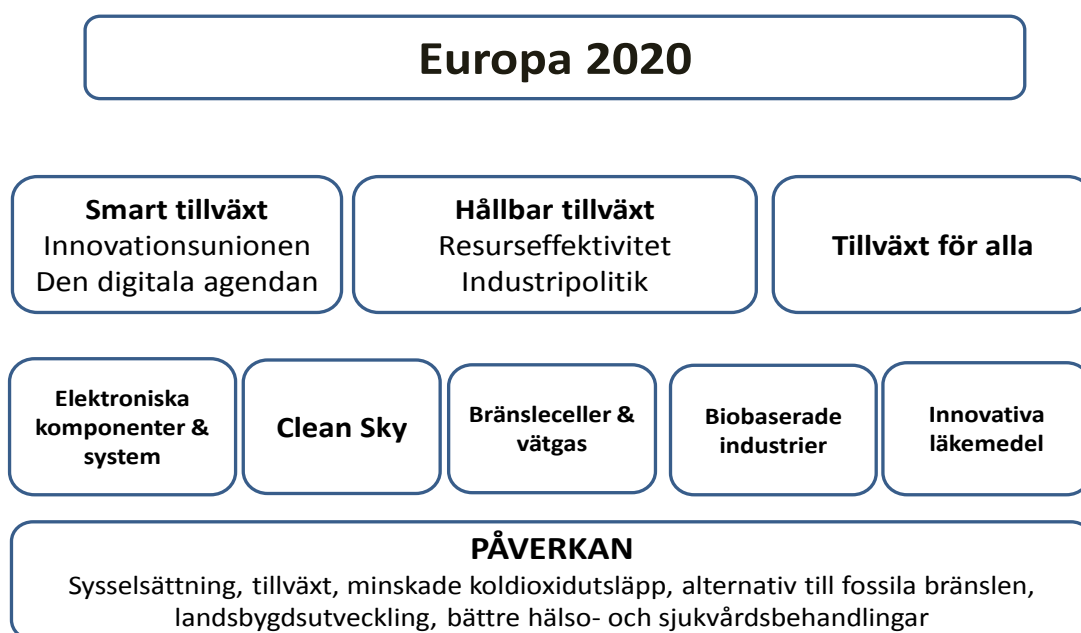
4. DE GEMENSAMMA TEKNIKINITIATIVEN I HORISONT 2020

Det föreslagna regelverket för Horisont 2020 möjliggör långtgående typer av åtaganden mellan unionen och den privata sektorn, däribland de gemensamma teknikinitiativ som inrättats i enlighet med artikel 187 i EUF-fördraget. Dessa åtaganden måste uppfylla målen i Horisont 2020, däribland integrationen av forsknings- och innovationsverksamhet. I förordningen om Horisont 2020 fastställs ett antal kriterier som måste vara uppfyllda när man väljer ut områden för offentlig-privata partnerskap. I lagstiftningen planeras också en enda uppsättning regler som ska gälla för alla delar av Horisont 2020, även de gemensamma teknikinitiativen, såvida det inte finns ett välmotiverat behov av ett specifikt undantag.

4.1. Fastställande av de gemensamma teknikinitiativ som ska inrättas vid inledandet av Horisont 2020

I linje med erfarenheterna av FP7, den nya rättsliga grunden i Horisont 2020 och de tydliga åtagandena från partnererna inom industrin, lägger kommissionen fram lagstiftningsförslag om att de gemensamma teknikinitiativen ska inrättas vid inledandet av Horisont 2020. Den fullständiga motiveringen till de föreslagna initiativen finns i de åtföljande förhandskonsekvensbedömningarna.

De gemensamma teknikinitiativen avser samtliga strategisk teknik som kommer att ligga till grund för tillväxt och sysselsättning i globalt konkurrenskraftiga sektorer. Alla berörda sektorer håller redan på att utvecklas till fästen för en kunskapsbaserad europeisk ekonomi. Över 4 miljoner personer är för närvarande sysselsatta inom dessa sektorer och i samtliga fall handlar det om växande globala marknader som EU:s industri har goda förutsättningar att ta sig in på om den kan bygga och upprätthålla ett tekniskt ledarskap, och det finns tydliga kopplingar till målen för Europa 2020-strategin, vilket framgår av bilden nedan. Det finns ett trängande behov av att garantera de nödvändiga viktiga investeringarna i Europa i en tid med begränsade finansiella resurser. Vidare uppvisar dessa områden välidentifierade marknadsmisslyckanden som är kopplade till långsiktig och riskfylld forskning och innovation, vilket innebär att den privata sektorn på egen hand inte kan avsätta de nödvändiga resurserna.

De föreslagna gemensamma teknikinitiativen bygger på framgångsrika resultat inom FP7. Fyra av initiativen utgör nästa skede av de gemensamma teknikinitiativ som inrättats inom FP7 (t.ex. det gemensamma teknikinitiativet för elektroniksystem och komponenter som är en sammanslagning av de befintliga initiativen Artemis och Eniac). Det gemensamma

teknikinitiativet för biobaserade industrier har fastställts som ett nytt initiativ i linje med den europeiska bioekonomistrategin⁸.

Varje föreslaget gemensamt teknikinitiativ har tydligt fastställda mål i syfte att nå genombrott på följande områden:

- *Innovativa läkemedel*: förbättring av EU-medborgarnas hälsa och välbefinnande genom ny och mer effektiv diagnostik och nya och mer effektiva behandlingar som nya antimikrobiella behandlingar.
- *Bränsleceller och vätgas*: utveckling av kommersiellt livskraftiga, rena lösningar som använder vätgas som energibärare och bränsleceller som energiomvandlare.
- *Clean Sky*: radikal minskning av miljöeffekterna av nästa generations luftfartyg.
- *Biobaserade industrier*: utveckling av nya och konkurrenskraftiga biobaserade värdekedjor som ersätter beroendet av fossila bränslen och har stor inverkan på landsbygdsutvecklingen.
- *Elektroniska komponenter och system*: insatser för att upprätthålla Europas ledande position när det gäller elektroniska komponenter och system och för att snabbare överbrygga avståndet till kommersiell användning.

Dessa fem gemensamma teknikinitiativ förväntas mobilisera en total investering på över 17 miljarder euro, varav 6,4 miljarder euro kommer att tas från EU:s budget. I tabellen nedan finns uppgifter om investeringarna för de olika gemensamma teknikinitiativen.

Gemensamt teknikinitiativ	Investeringar i gemensamma teknikinitiativ (EUR)	
	från EU (Horisont 2020)	från industripartner och andra källor
Innovativa läkemedel	1 725 miljoner	1 725 miljoner
Bränsleceller och vätgas	700 miljoner	700 miljoner ⁹
Clean Sky	1 800 miljoner	2 250 miljoner
Biobaserade industrier	1 000 miljoner	2 800 miljoner
Elektroniska komponenter och system	1 215 miljoner	3 600 miljoner ¹⁰ (varav 1 200 miljoner från medlemsstaterna)
Totalt	6 440 miljoner	9 875 miljoner från industrin + 1 200 miljoner från medlemsstaterna

⁸ COM(2012) 60.

⁹ Det här beloppet utgörs av bidrag från medlemmarna i det gemensamma företaget eller enheter inom företaget (minst 400 miljoner euro) liksom från enheter som inte är medlemmar genom deras deltagande i verksamheterna.

¹⁰ Det här beloppet utgörs av bidrag från medlemmarna i det gemensamma företaget eller enheter inom företaget (minst 1 700 miljoner euro från privata medlemmar) liksom från enheter som inte är medlemmar genom deras deltagande i verksamheterna.

4.2. Viktiga inslag i de gemensamma teknikinitiativen i Horisont 2020

Kommissionens förslag avser avsevärt mer ambitiösa partnerskap än den nuvarande generationen med gemensamma teknikinitiativ.

De gemensamma teknikinitiativen kommer att ha tydligare och mer ambitiösa mål, som bidrar direkt till konkurrenskraften och EU:s politiska mål. Varje gemensamt teknikinitiativ har mätbara specifika mål och viktiga resultatindikatorer, som kommer att möjliggöra nära övervakning och utvärdering. Målen sträcker sig avsevärt längre än målen för FP7 och omfattar även en starkare inriktning på innovation och effekter, vilket gör att innovationerna kan överbrygga det stora avståndet mellan forskning och kommersiell tillämpning. Målen för det nya gemensamma teknikinitiativet för bränsleceller och vätgas omfattar exempelvis de pris- och resultathinder som måste övervinnas för att tekniken ska bli kommersiellt livskraftig. Vidare stöder många av målen direkt EU:s politiska mål. Det gemensamma teknikinitiativet för biobaserade industrier kommer exempelvis att utveckla teknik som möjliggör produktion av biobränslen från grödor för annan användning än som livsmedel, vilket kommer att göra det möjligt för jordbrukare och industrin att uppfylla EU:s mål för förnybart bränsle. Slutligen omfattar målen utveckling av viktig möjliggörande teknik, till exempel elektronik, som kan stödja konkurrenskraften inom många olika EU-industrier.

Styrningen av de gemensamma teknikinitiativen kommer att förbättras i syfte att garantera en öppenhet för nya deltagare, tilldelning av finansiering utifrån kompetens och starkare kopplingar till nationell verksamhet. Den stora merparten av EU:s bidrag kommer att tilldelas genom öppna förslagsinfordringar med tillämpning av i grunden samma regler som för resten av Horisont 2020. I samtliga fall är initiativen öppna för nya partner. I det gemensamma teknikinitiativet för innovativa läkemedel avsätts exempelvis en del av EU:s bidrag till nya partner. Ett öppet konkurrensutsatt förfarande kommer att tillämpas för att välja ut centrala partner för demonstratorer och demonstrationsplattformar i det nya gemensamma teknikinitiativet Clean Sky. Flera av de nya gemensamma teknikinitiativen kommer att vara mer inriktade på demonstrationsverksamhet, och detta förväntas öka relevansen för en stor mängd organisationer.

De gemensamma teknikinitiativen i Horisont 2020 kommer att syfta till att inrätta en närmare koppling till liknande verksamhet i medlemsstaterna och regionalt. För varje gemensamt teknikinitiativ kommer därför gruppen med företrädare för medlemsstaterna att stärkas. Dessa grupper kommer att ha en viktig rådgivande roll, de kommer att få fullständig information om initiativets genomförande och kommer också att uppmanas att informera det gemensamma teknikinitiativet om relevant nationell verksamhet och koppla initiativets verksamhet till användningen i senare led. För i synnerhet det gemensamma teknikinitiativet för elektroniska komponenter och system kommer medlemsstaterna också att bidra direkt till initiativets finansiering.

Genom att koppla samman struktur- och investeringsfondernas stödmekanismer för användning, kan synergier mellan EU-ledd verksamhet och medlemsstaternas eller regionernas utvecklingspolitik förbättras och hjälpa medlemsstaterna att öka sin konkurrenskraft och bättre hantera investeringsutmaningen på de relevanta prioriterade områdena.

En omfattande förenkling kommer att åstadkommas, såväl när det gäller genomförandestrukturer som enklare regler för deltagarna. De gemensamma

teknikinitiativen inom Horisont 2020 kommer att gynnas av ett antal genomförandeaspekter som gör dem bättre lämpade för sitt syfte¹¹, bland annat följande:

- En rättslig ram som är mer lämpad för ett starkt industrideltagande och omfattande förenkling genom fullständig användning av de nya bestämmelserna i budgetförordningen (där särskilda bestämmelser om offentlig-privata partnerskap har införlivats som gör det möjligt att tillämpa "ideal house"-scenariot för gemensamma teknikinitiativ, genom exempelvis uttryckligt erkännande av de gemensamma teknikinitiativen som offentlig-privata partnerskapsorgan med möjligheten att anta sin egen "lightversion" av en budgetförordning som är anpassad till deras specifika behov).
- En enhetlig tillämpning av bestämmelserna om deltagande i Horisont 2020 för att öka förutsägbarheten för deltagarna, med undantag endast i mycket exceptionella och vederbörligt motiverade fall. Det innebär att de gemensamma teknikinitiativen gynnas av de omfattande förenklingar som ska införas i Horisont 2020.

De gemensamma teknikinitiativen införlivar starkare åtaganden från industrin, däribland avsevärda finansiella åtaganden som åtminstone matchar bidraget från EU:s budget. Industrins direkta åtaganden för alla gemensamma teknikinitiativ uppgår till nära 10 miljarder euro. Liksom var fallet med FP7 är dessa åtaganden ett resultat av kostnaderna i och med finansieringen av projekt som inletts till följd av anbudsinfordringar som lanserats genom de gemensamma teknikinitiativen och som inte ersätts fullt ut genom EU:s bidrag. Vidare kommer industripartnerna att göra åtaganden som sträcker sig bortom deras normala samfinansieringsarrangemang, som kommer att omfatta verksamhet och investeringar som inte ersätts genom Horisont 2020. Till exempel när det gäller det gemensamma teknikinitiativet för bränsleceller och vätgas kommer bidraget från industrin i dagsläget i hög grad från deltagandet i samfinansierade verksamheter, medan den här typen av bidrag för framtida gemensamma teknikinitiativ kommer att öka med minst 300 miljoner euro i ytterligare åtaganden. Dessa ytterligare åtaganden uppgår till nästan 1 miljard euro när det gäller det gemensamma teknikinitiativet Clean Sky och till minst 1,8 miljarder euro när det gäller det gemensamma teknikinitiativet för biobaserade industrier. De ytterligare åtagandena kommer att vara direkt kopplade till de gemensamma teknikinitiativens mål och kommer att bidra till deras uppnående. Industripartnerna kommer att göra särskilda åtaganden av detta slag som en del av den årliga genomförandeprocessen, som sedan kommer att kontrolleras och övervakas. Om industrins åtaganden inte uppgår till de nödvändiga nivåerna har kommissionen rätt att minska eller dra tillbaka EU:s bidrag, eller att avveckla det gemensamma företaget. Detta ger den nödvändiga flexibiliteten vid stora oförutsedda förändringar som minskar relevansen för de gemensamma teknikinitiativens mål.

5. ANDRA PARTNERSKAP I HORISONT 2020

5.1. Kontraktsbaserade offentlig-privata partnerskap

Som komplement till de gemensamma teknikinitiativen ingick kommissionen inom ramen för FP7 även strukturerade partnerskap med den privata sektorn för att få direkta bidrag till utarbetandet av arbetsprogram inom på förhand fastställda områden av stor industriell relevans. Till skillnad från de gemensamma teknikinitiativen kräver sådana partnerskap inte

¹¹ Liksom efterfrågas i det gemensamma teknikinitiativets Sherparapport: http://ec.europa.eu/research/jti/pdf/jti-sherpas-report-2010_en.pdf

ytterligare lagstiftning, eftersom finansieringen genomförs av kommissionen inom ramen för de normala förfarandena.

Tre sådana partnerskap inleddes inom ramen för den ekonomiska återhämtningsplanen för Europa¹², som genomfördes genom förslagsinfordringar med ett totalt EU-bidrag på 1,6 miljarder euro. Dessa förslagsinfordringar har haft stor betydelse för industrin, eftersom omkring hälften av projektfinsieringen har avsatts för industrin, och omkring 30 % för små och medelstora företag¹³.

Utifrån dessa erfarenheter möjliggör förslagen i Horisont 2020 också sådana partnerskap. För att öka öppenheten kommer dessa partnerskap att bygga på en avtalsmässig överenskommelse mellan kommissionen och industripartnerna, med fastställande av målen, åtagandena, de viktiga resultatindikatorerna och de resultat som ska nås.

Kontraktsbaserade offentlig-privata partnerskap övervägs på följande områden:

- Framtidens fabriker.
- Energieffektiva byggnader.
- Miljövänliga fordon.
- Framtidens Internet¹⁴.
- Hållbar tillverkningsindustri.
- Robotteknik.
- Fotonik.
- Högpresterande datorsystem.

De fyra första områdena är en fortsättning på offentlig-privata partnerskap som inrättats inom FP7. De omfattar i samtliga fall stora delar av EU:s ekonomi och behovet av offentlig-privata partnerskap har fastställts i kommissionsdokument, till exempel meddelandet om en uppdatering av industripolitiken, meddelandet om en europeisk strategi för viktig möjliggörande teknik¹⁵, meddelandet om högpresterande datorsystem¹⁶ eller förslagen om Horisont 2020.

För vart och ett av dessa områden förväntas industrins förslag innehålla tydliga färdplaner som utvecklas i öppet samråd med andra berörda parter, med beskrivning av visionen, forsknings- och innovationsinnehållet och den förväntade påverkan, bland annat på tillväxt och sysselsättning. De förväntas också klargöra karaktären hos och omfattningen av industrins åtaganden och det offentlig-privata partnerskapets hävstångseffekt. De kommer framförallt att koncentreras på marknadsnära verksamheter.

Dessutom bör offentlig-privata partnerskap inriktas på att utnyttja synergieffekter med de europeiska struktur- och investeringsfonderna, framförallt när det gäller regionala och nationella strategier för smart specialisering.

¹² KOM(2008) 800.

¹³ Dessutom har 300 miljarder euro för initiativet framtidens Internet investerats av unionen, varav omkring 50 % har gått till industrin.

¹⁴ Uppföljning av det pågående offentlig-privata partnerskapet om framtidens Internet med inriktning på fasta och trådlösa 5G-nätverksinfrastrukturer.

¹⁵ COM(2012) 341.

¹⁶ COM(2012) 45.

Kommissionen kommer att bedöma industrins förslag, däribland genom användning av externa experter, mot bakgrund av de kriterier som inrättats i förordningen om Horisont 2020. Vid en positiv bedömning, vars resultat kommer att offentliggöras, kommer ett samförståndsavtal att ingås mellan kommissionen och de privata parterna, med utgångspunkt i ett kommissionsbeslut. I avtalet ska följande fastställas:

- Partnerskapets allmänna och specifika mål.
- De privata parternas åtaganden, som förväntas vara betydande och jämförbara med det planerade unionsbidraget, och kan omfatta de administrativa kostnaderna för det offentlig-privata partnerskapet samt demonstration, utbildning, inrättande av kluster, informationskampanjer och övervakningsverksamhet som finansieras av industrin.
- Viktiga resultatindikatorer och de förväntade resultaten, däribland inverkan i fråga om utnyttjandet i Europa.
- Den vägledande finansieringsramen för unionens bidrag för perioden 2014–2020 (med förbehåll för godkännande av budgetmyndigheten inom ramen för det årliga budgetförfarandet).
- En övervaknings- och översynsmekanism, med användning av viktiga resultatindikatorer och möjlighet till anpassning. Detta kommer också att utgöra grunden för kommissions beslut att avsluta ett partnerskap om industriparterna inte uppfyller sina åtaganden.
- Styrningsstrukturen, däribland kommissionens mekanism för att söka råd från privata partner om den forsknings- och innovationsverksamhet som ska föreslås för finansiellt stöd inom ramen för Horisont 2020.

För de områden där industrins förslag utvärderas i syfte att uppfylla de nödvändiga kriterierna, kommer kommissionen att eftersträva att ingå det nödvändiga samförståndsavtalet i god tid för att lansera verksamheten inom de offentlig-privata partnerskapen i det första arbetsprogrammet för Horisont 2020.

5.2. Partnerskap mellan offentliga aktörer och andra partnerskap

Kommissionen kommer också att använda andra former av partnerskap för genomförandet av Horisont 2020, och lägger därför fram fyra lagstiftningsförslag om inrättande av partnerskap mellan offentliga aktörer med medlemsstaterna i enlighet med artikel 185 i EUF-fördraget för det gemensamma genomförandet av nationella forskningsprogram. Dessa förslag omfattar:

- *Det andra partnerskapet mellan Europa och utvecklingsländerna inom området klinisk prövning:* som ska bidra till att minska den sociala och ekonomiska bördan med fattigdomsrelaterade sjukdomar.
- *Europeiska forsknings- och innovationsprogrammet för metrologi:* som ska ge lämpliga, integrerade och anpassade metrologilösningar till stöd för innovation och industriell konkurrenskraft samt mätteknik som kan hantera samhällsutmaningar som energi, miljö och hälsa.
- *Eurostars 2:* som ska främja ekonomisk tillväxt och sysselsättningsskapande genom att stärka konkurrenskraften hos små och medelstora företags insatser inom forskning och innovation.
- *Forsknings- och utvecklingsprogrammet för aktivt boende med it-stöd:* som ska öka livskvaliteten och karriärmöjligheterna för äldre och öka hållbarheten hos omvårdnadssystemen genom ökad tillgång till IKT-baserade produkter och tjänster för ett aktivt och hälsosamt åldrande.

Utöver offentlig-privata partnerskap kommer Horisont 2020 också att använda råd från andra former av partnerskap, exempelvis de europeiska innovationspartnerskapen¹⁷ och de gemensamma programinitiativen¹⁸ samt från europeiska teknikplattformar. Också inom ramen för Horisont 2020 kommer Europeiska institutet för innovation och teknik att skapa kunskaps- och innovationssamhällen¹⁹, som ska samla utbildnings-, forsknings- och näringslivssektorer inom strukturerade långsiktiga partnerskap.

De två kommande flaggskeppsinitiativen för framtida och ny teknik,²⁰ projekten om grafen och den mänskliga hjärnan, syftar till att skapa storskaliga och långsiktiga europeiska partnerskap. De kompletterar de offentlig-privata partnerskapen, eftersom de från början är forskningsinriktade, medan industrins deltagande kommer att öka under flaggskeppsinitiativens löptid på tio år.

Utöver de gemensamma teknikinitiativen inrättades det gemensamma företaget för Sesar²¹ (Single European Sky ATM Research) som en annan form av offentlig-privat partnerskap med utgångspunkt i artikel 187 i EUF-fördraget i syfte att samordna Sesar-projektet, den tekniska pelaren inom initiativet ett gemensamt europeiskt luftrum, som syftar till att modernisera flygledningstjänster i Europa. På grund av dess specifika politikinriktade verksamhet inrättades inte Sesar som ett gemensamt teknikinitiativ, även om det har nära kopplingar till det gemensamma teknikinitiativet Clean Sky. Kommissionen föreslår att det gemensamma teknikinitiativet Sesar ska utvidgas inom ramen för Horisont 2020, vilket kommer att garantera att samordningen av forskning och innovation på området för flygledningstjänster fortsätter inom Horisont 2020 med fullständig förenlighet med de politiska målen för det gemensamma europeiska luftrummet.

6. FRAMTIDSUTSIKTER

Offentlig-privata partnerskap med ett omfattande bidrag och åtagande från industrin är oundgängliga när det gäller att nå målen för Horisont 2020 och Europa 2020-strategin. I detta meddelande redogörs för hur tillvägagångssättet för offentlig-privata partnerskap kommer att stärkas inom ramen för Horisont 2020, med utgångspunkt i ökad öppenhet, tydligare mål, ett större fokus på verksamhet nära marknaden, ett starkare industriåtagande och omfattande förenklingsinsatser.

Verksamheterna inom gemensamma teknikinitiativ, kontraktsbaserade offentlig-privata partnerskap, partnerskap mellan offentliga aktörer och andra initiativ, såsom gemensamma initiativ för programplanering, EIT:s KI-grupper eller de europeiska innovationspartnerskapen, kommer att genomföras på ett sätt som maximerar synergierna och ökar de totala effekterna, framförallt när de avser gemensamma mål. I detta avseende bör man till fullo utnyttja de möjligheter som följer av att allt EU-stöd till forskning och innovation har samlats inom ramen för ett program, dvs. Horisont 2020. Synergier bör framförallt eftersträvas genom att man knyter samman verksamheter i hela innovationscykeln, från forskningsresultat till verksamheter närmare marknaden, för att främja entreprenörskap och företagsskapande inom sektorer som är av stor betydelse för den europeiska ekonomin.

¹⁷ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?pg=eip

¹⁸ http://ec.europa.eu/research/era/joint-programming_en.html

¹⁹ <http://eit.europa.eu/kics/>

²⁰ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/fet-flagships>

²¹ <http://www.sesarju.eu/>

Med tanke på dessa partnerskaps stora inverkan på sysselsättningen och tillväxten uppmanar kommissionen Europaparlamentet och rådet att fatta de nödvändiga lagstiftningsbesluten för att inleda partnerskapen i samband med att Horisont 2020 börjar gälla. Genom de föreslagna styrningsformerna kommer kommissionen regelbundet att övervaka, rapportera om och utvärdera framstegen för de gemensamma teknikinitiativen och andra partnerskap.

Erfarenheterna visar att inrättandet av gemensamma företag kräver gott om tid och stora insatser och endast bör tillämpas för viktiga strategiska forsknings- och innovationsmål som inte kan nås inom ramen för det normala genomförandet av Horisont 2020. Kommissionen kommer därför att överväga behovet av sådana framtida initiativ i tydliga fall utifrån kriterierna i Horisont 2020 och då det finns ett tydligt behov av en strategisk policy. Kommissionen anser dock att omfattningen av forsknings- och innovationsinsatserna och det politiska behovet av att fullborda det gemensamma europeiska järnvägsområdet och skapa ett EU-ledarskap inom järnvägsteknik är ett bra exempel på ett potentiellt gemensamt företag inom järnvägssektorn. Kommissionen kommer att samarbeta med industrin i syfte att lägga fram ett förslag om detta.